

νώματα τῆς χαραυγῆς μιᾶς ἡμέρας λαμπρότερης ἀπὸ ἐκείνη πού εἶχε σβυστῆ.
Ἄλλ', ὅταν ὕψωνε τὰ χέρια σὲ δέηση γιὰ τοὺς «νέους ἐρχόμενους», ἡ
βυζαντινὴ Αὐγούστα ἐχλώμαζε βυθισμένη στὸ περίχρυσο μυστικὸ τῆς ἀνα-
χωρητήριου· μιλοῦσε τότε μόνον ὁ ἐλεύτερος ἄνθρωπος, ὁ ἀνυπόταχτος σὲ
κάθε λατρεία κανόνων καθιερωμένων ἀπ' τὴ συνήθεια, ὁ σύγχρονος ἄνθρω-
πος κ' ὁ τεχνίτης τοῦ μέλλοντος.

«Δὲν ἐννοῶ ὀπισθοδρομήσιν ἐπάνω εἰς τὰ βήματα τῶν αἰώνων· δὲν
ζητῶ, ἐπειδὴ εἴμεθα Ἕλληνες, νὰ κτίσωμεν καὶ πάλιν Παρθενῶνας. Ὁ
Ἕλλην ποιητὴς δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ μεταγγίξῃ λέξεις καὶ νοήματα εἰς
ρυθμοὺς τοῦ Πινδάρου καὶ τῆς Σαπφοῦς, ρυθμοὺς τοὺς ὁποίους ἀνέλαβον
τὰ κύματα καὶ οἱ ἄνεμοι ποῦ τοὺς ἐγέννησαν. Ἕλλην δημιουργὸς εἶνε ἐκεῖ-
νος, τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον ἔχει ρίζας τὰς ἴνας αὐτὰς τοῦ ἐσωτάτου ἐγῶ του
καὶ κορυφὴν ἀειθαλῆ τὰ ἄνθη τῆς ψυχῆς του. Ὁ Παρθενῶν δὲν εἶνε εἰμὴ
τὸ ἀφροστέφανωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ δημιουργικοῦ πνεύματος· καὶ πᾶν ἀφρο-
στεφάνωμα πνεύματος εἶνε Παρθενῶν.»

Αὐτὰ ἔλεγε μέσα στὴν κόγχη τοῦ θεάτρου τοῦ Διονυσιακοῦ σ' ἐκεῖ-
νους ποῦ ἐκάλεσε ἀπάνω στὰ χαλάσματα ἐνὸς λαμπρότατου πολιτισμοῦ γιὰ
νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ τὴ δημιουργία μιᾶς νέας τέχνης στὸ θέατρο.—Καὶ στὰ
λόγια τοῦτα τὰ βαθυνόητα βρίσκεται τὸ καλλιτεχνικὸ τοῦ «πιστεύω.»

Ἄν δὲν τὰ ξεχνοῦσαν τόσο γρήγορα ὅσον ἔπρεπε νὰν τὰ θυμοῦνται δὲ
θὰ μιλοῦσαν γιὰ τὸ Νεκρὸ, ποῦ νοτερὸ εἶν' ἀκόμα τὸ χῶμα τοῦ νοσκαμμέ-
νου του τάφου σὰ νᾶταν μόνον ἓνας πλάστης τῆς Νεοελληνικῆς σκηνῆς. Ὁ
Χρηστομάνος ἦταν ξέχωρ' ἀπ' ὅλα κ' ἀπάνω ἀπ' ὅλα κ' ἀποκλειστικὰ
ποιητὴς· εἶτε τὰ Ὀρφικά του ἐσύνθετε τραγούδια· εἶτε ἀκλούθαε μὲ λατρεία
εὐλαβητικὴ τὴν πονεμένη Αὐτοκρατορίσσα στὴν ἀμίλητη τὴν ἱερότητα τῆς
ἐσώτερης τῆς ζωῆς· εἶτε θυμότανε τὸ Ἴρλανδικὸ νοσταλγικὸ μυρολόδι γιὰ τὸ
στερνὸ τριαντάφυλλο τοῦ καλοκαιριοῦ στὰ Τρία Φιλιά· εἶτε μάλλωνε γιὰ
μιὰ κορδέλλα στὰ παρασκήνια τῆς Νέας Σκηνῆς.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΦΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὡς τὸ ὠραιότερο συμπλήρωμα τῶν ὀλίγων αὐτῶν σελίδων, νομίζουμε
πὼς εἶνε ἡ ἀναδημοσίευση ὄλων τῶν Ὀρφικῶν Τραγουδιῶν ποῦ ἔχουν δη-
μοσιευεῖ στὰ Ἑλληνικά.

Ἔτσι συγκεντρωμένα καθὼς εἶνε τὰ ὀλίγα αὐτὰ ποιητικὰ ἀριστουργή-
ματα θὰ ξαναδώσουν—εἴμαστε ἀπολύτως βέβαιοι—γλυκύτατη καὶ πάντα
νέα, τὴν γοητεία τῆς τέχνης τοῦ Χρηστομάνου.

ΝΙΑΤΑ

Ὅσοι ἔχετε νιάτα, ἐλάτε μαζὺ μας! . .
σ' ἐμᾶς ἀνήκει ὁ κόσμος —

νιατὰ ἀπ' τὴν παλιὰ ζωὴ ἀμάραντη
ἐπάνω στοὺς στύλους τῶν ἔρημων ναῶν
ποῦ βλέπουνε νοσταλγικὰ κατὰ τ' ἀρ-
χαῖα πελάγη. .

νιάτα στοὺς ποθογάλανους τοὺς κόρφους
καὶ στὶς λευκὲς ἀκρογιαλιὲς σὰ
νύμφες ἀπαλογερμένες. .

νιάτα στὰ βυζωμένα στήθη τῶν βουνῶν
καὶ στὰ πεῦκα πού τραγουδοῦνε μὲ
τοῦ Πανός τὴ σύριγγα. .

νιάτα τοῦ ἥλιου τὰ χρυσὰ φιλιὰ καὶ
τοῦ φεγγαριοῦ τὴν ἀργυρῆ τὴ θλίψη. .

νιάτα στοῦρανοῦ τὰ μάτια τὰ βαθιά
καὶ στὰ μάτια μας τὰ δακρυ-
σμένα ἀπὸ ἀνείπωτες λαχτάρεις
κι' ἀπὸ φλόγες (ὦ γιὰ νὰ κάψουν
κόσμους!) μυστικὲς ἀστραφτερά. .

νιάτα στὰ χεῖλη μας ἴδια ἄνθη καὶ
καρποὶ πού διψοῦν τὴ γλύκα τῆς
ζωῆς καὶ διψοῦν τὴ γλύκα καὶ
τὸ μῦρο νὰ δώσουνε στὴ ζωή. .

νιάτα ! νιάτα ! νιάτα !
στὴ φυλή μας ἀστέρευτα, πηγὴ
δροσιᾶς ὅλης τῆς οἰκουμένης —

αὐτὰ νὰ δείξουμε σ' ὅλες τὶς μορφές, σ' ὅλες
τοὺς τὶς ὁμορφιές, στ' ἀνθίσματά
τοὺς ὅλα. .

αὐτὰ νὰ σώσωμε ἀπ' τὸ μαρᾶζωμα
πού ἔπαθαν, ἀφότου σώπασε ἡ
βαθιόλαλη ἑλληνικὴ ψυχή. .

σ' αὐτὰ νὰ δώσωμε καινούργια καὶ
ἀθάνατη ζωή! . . .

**Ελάτε, ἐλάτε, ἐλάτε. . .*

ὅσοι ἔχετε νιάτα, ἐλάτε μαζί μας! —

σ' ἐμᾶς ἀνήκει ὁ κόσμος. . .

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1907

Ἀπὸ τὰ νύχτια πέλαγα τὰ τραγούδια μου
ἀνεβαίνουν. .

τὰ τραγούδια μου ἀπομένουν στὰκρογιάλι
καὶ προσδοκοῦν. .

τρεμάμενα τὰ χέρια ἀπλώνουν
καὶ κρυφακοῦνε

μὴν ἔρχονται τῆς Ἀνοιξῆς οἱ νέοι ἀέρες. . .

(Ὡ νέοι ἐρχόμενοι! —

τόσο τί ἀργεῖτε. .

παντ-έρημο τὸ ἱερό τί μένει ἀκρογιάλι — —)

Ἀπόστασαν τὰ τραγούδια μου
νὰ κρυφακοῦν καὶ νάπαντέχουν. .
ἀπόστασαν τοῦ πόθου μου οἱ ροδαυγές
νάνθοῦν. . .

(Ὡ τὰ λευκὰ τρεμάμενα τὰ χέρια! —
τάλυσσιδοπλεγμένα χέρια — —!)

Θλιμμένα καὶ βουβὰ
ἀπὸ τὸ παντ-έρημον ἀκρογιάλι τὰ τραγούδια
ἀποτραβιοῦνται πάλι
στὰ πέλαγα τὰ νύχτια. . .

ΚΑΤΑ ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΤΟΥ Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

ΜΙΜΗΣΗ Α. ΚΛΗΜΠΗ

ΠΑΡΑΔΕΓΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟ

*

ΣΥΡΤΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΧΟΡΕΥΕΤΑΙ ΘΛΙΒΕΡΑ ΜΕ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

.. Στοῦ ὕπνου τὰ παλάτια — ἄχ! πεθαμένα μάτια. .
κ' ἐσὺ βουβὸ πὺν μύρεσαι δοξάρι!

Μὲς τὰ ρημοχαλάσματα τοῦ ξεχασμένου κάστρου
πλυνιέται τὸ φεγγάρι. .
διαβαίνει σάλες ἡσκιερές καὶ μαρμαρένιες σκάλες
ἀργοκατεβαίνει,
σέρνοντας πέπλα ἀπὸ σιγή καὶ θλίψη ὑφασμένα. .

.. στοῦ ὕπνου τὰ παλάτια. . . Ἄχ! μάτια πεθαμένα. . .

Εὐπνοῦν οἱ ἡσκιοὶ οἱ βαρειοὶ μὲ τὰ μεγάλα ἀγκάθια. . .
Εὐπνοῦν θαμπολαλήματα καὶ πάλι σβοῦν στὰ βάθια. . .
Εὐπνοῦν λιθάρια καὶ κυλοῦν στ' ἀξύπνητα σκοτάδια
καὶ βαρειαχοῦν σὰ βογχητὰ ἀπὸ μουγγὰ πηγάδια. . .

.. Ὡ τρίσβαθο ἐσὺ πὺν μύρεσαι δοξάρι!

Καὶ πάλι τὸ φεγγάρι
τίς σκάλες ἀνεβαίνει, σ' ἓνα μπαλκόνι βγαίνει. .
πέφτει στὸ ἄσπρο μάρμαρο, πέφτει σὰ χιόνι —
.. ἄχ, τί τὸ χιόνι λιώνει; . .